

UNAPREĐENJE SEKSUALNIH I REPRODUKTIVNIH PRAVA ŽENA SA INVALIDITETETOM U GRADU UŽICU

Užice, 25. juli 2020. godine

Grad Užice i osobe sa invaliditetom

Grad Užice ima oko 10% stanovništva koje čine osobe sa invaliditetom što je preko 5.000 ljudi. Od ovog broja oko 3.000 je učlanjeno u jednu od 11 organizacija osoba sa invaliditetom koje rade u na teritoriji grada Užica.

U prethodnih petnaest godina Užice je u saradnji sa nevladinim sektorom i nadležnim ustanovama i institucijama, a uz podršku resornih ministarstava i republičkih organa, kao i stranih i domaćih partnera i donatora, u mnogome radilo na unapređenju položaja osoba sa invaliditetom, pre svega u nekoliko najznačajnih sfera: pristupačnosti, obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, zapošljavanja i funkcionisanja organizacija osoba sa invaliditetom

Zdrastvena zaštita žena sa invaliditetom

U gradu Užicu ustanove zdrastvene zaštite koje se odnose na zdravstvenu zaštitu žena su:

- Zdrastveni centar Užice
- Opšta bolница Užice (odeljenje i ambulanta ginekologije)
- Dom zdravlja Užice (Služba za zdrastvenu zaštitu žena)

Osobe sa invaliditetom u ustanovama zdravstvene zaštite

- U proteklih periodu učinjeni su značajni pomaci u pogledu dostupnosti i pružanju usluga zdravstvene zaštite osobama sa invaliditetom u Zdravstvenom centru Užice:
- 2010. godine nabavljena ginekološka oprema za preglede žena sa invaliditetom. Ginekološki sto je smešten u Domu zdravlja. Problem za žene sa invaliditetom za korišćenje ginekološkog stolu su arhitektonske barijere (ispred Doma zdravlja nema parking mesto, a u unitrašnjem delu zgrade do lifta su tri stepenika).
- Iste godine je uvedena procedura uzimanja labaratorijskih nalaza od nepokretnih i pacijenata sa poteškoćama u kretanju, u prizemlju bolnice, s obzirom da je sama labaratorijska služba nepristupačna i teško prilagodljiva za osobe sa invaliditetom.
- 2013. godine nabavljena je mobilna stomatološka oprema pogodna za tretman osoba sa invaliditetom u opštoj anesteziji, koja je do tada postojala samo u Beogradu.
- 2014. godine Zdravstveni centar Užice je, u saradnji sa Zajednicom organizacija osoba sa invaliditetom doneo odluku kojom je predviđao kriterijume za dobijanje „Prioritetnih kartica za osobe sa invaliditetom“. Ove kartice omogućavaju da osobe sa invaliditetom imaju prednost prilikom zakazivanja pregleda i korišćenja lekarskih tretmana i usluga.
- Iste godine su, u krugu bolnice, obeležena dodatnadvana parking mesta za osobe sa invaliditetom (jedno ispred prijemne službe i jedno u blizini ulaza u krug), a postepeno se, u saradnji sa nadležnim javnim preduzećima, prilagođavaju i ulazi i ambulante za osobe koje su nepokretne ili im je kretanje otežano.

Prevencija i zaštita seksualnog i reproduktivnog zdravlja žena sa invaliditetom

Žene sa invaliditetom suočavaju se sa izazovima i preprekama u zaštiti svog seksualnog i reproduktivnog zdravlja i ostvarivanju svojih seksualnih i reproduktivnih prava.

Smatramo da su pitanja seksualnosti i reprodukcije prvenstveno lična i da je za svaku osobu individualna, samim tim ova tema teško pada mnogima od nas.

Seksualno i reproduktivno zdravlje i svest o njoj zavisi uglavnom od toga kakav invaliditet imate da li je vidljiv ili ne. U praksi, što je veći invaliditet teže se ostvaruju kontakti emotivne prirode i teže se ostvaruje reproduktivno pravo.

Prevencija i zaštita seksualnog i reproduktivnog zdravlja žena sa invaliditetom

Glavni izazovi i problemi su:

- Predrasude i stereotipi prema ženama sa invaliditetom su rasprostranjeni - još uvek je malo ljudi koji veruju da je žensko telo sa fizičkim ili senzornim oštećenjem takođe sposobno za seksualni život, trudnoću, rađanje i majčinstvo;
- Patrijahaško vaspitanje - seksualnost i reprodukcija su i dalje tabu teme;
- Sistem podrške za očuvanje seksualnog i reproduktivnog zdravlja žena sa invaliditetom nije razvijen
- Nedostatak psihološkog osnaživanja u oblasti seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava;

Prevencija i zaštita seksualnog i reproduktivnog zdravlja žena sa invaliditetom

Predlozi za rešenje problema:

- Organizovati edukativne radionice, info sesije i kampanje sa ciljem da se unapredi svest donosioca odluka, medicinskih radnika i šire javnosti da je sistem podrške za očuvanje seksualnog i reproduktivnog zdravlja potreban ženama sa invaliditetom kao i svim ostalim ženama.
- Sačiniti programe na temu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava žena sa invaliditetom prema kom bi lekari i psiholozi radili sa ženama sa invaliditetom i mladim osobama sa invaliditetom od rane mladosti.
- Uspostaviti sistem podrške za prevenciju i zaštitu seksualnog i reproduktivnog zdravlja.

Prevencija i zaštita seksualnog i reproduktivnog zdravlja žena sa invaliditetom u sistemu zdravstvene zaštite

U sistemu zdravstvene zaštite žene sa invaliditetom takođe se susreću sa problemima prilikom prevencije i zaštite svok seksualnog i reproduktivnog zdravlja:

- obimna birokratija;
- arhitektonske barijere i nepristupačnost;
- problemi u komunikaciji.

Pored toga, iskustva žena sa invaliditetom uključenih u ovaj projekat su:

Većina žena sa invaliditetom hvali lekare zbog njihovog ophođenja

prema osobama sa invaliditetom uz pojedinačne izuzetke.

S druge strane medicinske sestre opisuju kao grube i vrlo neprijatne u

Žene sa invaliditetom i nasilje

Potrebno je da se žene sa invaliditetom obrazuju, a zatim da se zaposle kako bi bile samostalne, jer se time smanjuje zavisnost od drugih ljudi a samim tim i rizik od nasilja. Žene sa invaliditetom su u većem riziku od nasilja zbog toga što su više zavisne od drugih i neposrednog okruženja, nesigurnije su i lakše se manipuliše sa njima.

Takođe, potrebno je žene sa invaliditetom upoznati sa različitim oblicima nasilja i informativno ih osnaživati u toj oblasti. Održavati i ohrabrivati kako bi ona koja trpi nasilje poželetela da iz nasilja izade. Okruženje, prijatelji i porodica su veliki oslonac u tom procesu. Osoba koja trpi nasilje je empatična po tom pitanju i smatra to ličnom sramotom, što je sprecava da razložno razmišlja i uvidi rešenje.

Prethodnih godina se kroz radionice dosta radilo sa osobama sa invaliditetom pa se pomaci primetni i većoj osvešćenosti i informisanosti o nasilju. Međutim, potrebno je raditi na prevenciji nasilja edukacijom od školskog uzrasta. Jer i kada se sve mere preduzmu nasilje neće nestati, ali će se makar bitno umanjiti.

Šta bi unapredilo položaj žena i muškaraca sa invaliditetom u Užicu

- Više parking mesta za osobe sa invaliditetom, kako u gradu tako i u široj zoni grada, uz razvijanje svesti da je problem parkiranja generalno jedan od najvećih komunalnih problema u Gradu.
- Da se organizuje služba za čisćenje i kupovinu za osobe sa invaliditetom koji nemaju prava na usluge, jer ne ispunjavaju uslove.
- Da imamo besplatnu psihološku i pravnu podršku za osobe sa invaliditetom.
- Da osobe sa invaliditetom dobiju veći izbor poslova pri zapošljavanju i da se obrazovni profili prilagode tim poslovima.
- Uvođenje znakovnog jezika u škole kao izborni predmet.
- Uvođenje Brajevog pisma i tumača za znakovni jezik u institucije.
- Organizovanje radionica na temu invalidnosti za decu i njihove roditelje.
- Preispitati odluke PIO fonda u vezi sa ukidanjem tuđe nege i pomoći i odlaska u invalidsku penziju.
- Potpuno pristupačan gradski prevoz za sve osobe sa invaliditetom u Gradu.

HVALA NA PAŽNJI! ☐

Ova prezentacija je izrađena uz finansijsku podršku Populacionog fonda Ujedinjenih nacija u okviru projekta "Izgradnja kapaciteta žena sa invaliditetom za zagovaranje njihovih seksualnih i reproduktivnih prava u pet opština: Kragujevac, Raška, Temerin, Užice, Vranje" čiji je nosilac organizacija ...IZ KRUGA - VOJVODINA. Sadržaj prezentacije je isključiva odgovornost lokalnog partnera na projektu, **Udruženja invalida cerebralne i dečije paralize Užice** i ne odražava nužno stavove nosioca projekta i donatora.